

15.4.2016

Ympäristöministeriö

LAUSUNTO RAMSAR-KOSTEIKKOTOIMINTAOHJELMASTA

Suomi on sitoutunut Ramsar-sopimukseen eli vesilintujen elinympäristöinä kansainvälisesti merkittäviä vesiperäisiä maita koskevan yleissopimuksen (vuodelta 1971) tavoitteisiin kansainvälisesti arvokkaiden kosteikkojen suojelemiseksi ja laaja-alaisesti kosteikkojen sekä vesivarojen kestävän käytön edistämiseksi. Tällä hetkellä sopimuksen on allekirjoittanut 169 valtiota. Kansainvälisesti merkittävien kohteiden luettelossa on nyt yhteensä 2225 kosteikkoa.

Ympäristöministeriö asetti 22.4.2013 Ramsar-kosteikkotyöryhmän, jonka tavoitteena oli laatia kansallinen Ramsar-toimintaohjelma, edistää sen toteutumista ja vaikuttaa kosteikkojen suojelun, hoidon ja kestävän käytön riittävän rahoituksen varmistamiseksi. Toimintaohjelman tavoitteena on kannustaa muita toimijoita yhteistyöhön näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kansallinen Ramsar-kosteikkotoimintaohjelma on laadittu osana Valtioneuvoston päättämää Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategiaa vuosiksi 2012-2020 ja toimintaohjelmaa vuosiksi 2013-2020.

LAUSUNTO

Suomessa Ramsar-alueita on 49 kappaletta, joista yksi - Parikkalan Siikalahti – sijaitseen Etelä-Karjalan maakunnassa. Siikalahden lintukosteikko on syntynyt 1800 –luvulla tehdyn Simpelejärven pinnan laskun ja 1900-luvun jälkipuoliskolla tehdyn kuntataajaman puhdistamattomien jätevesien Siikalahteen johtamisen seurauksena. Tällä hetkellä Siikalahti on maamme edustavin sisäjärvien lintukosteikko. Ilman aktiivista kunnostustoimintaa Siikalahti olisi kasvanut umpeen ja sen kyky ylläpitää monipuolista eliöstöä olisi pikku hiljaa katoamassa. Näin on valitettavasti käynyt useille valtakunnallisen lintuvesien suojeluohjelman kohteille, joiden laji- ja parimäärät ovat romahtaneet viime vuosikymmeninä. Näyttääkin siltä, että keinot lintukosteikkojen monimuotoisuuden säilyttämiseksi on palauttaa ne sellaiseen kehitysvaiheeseensa, jossa monimuotoisuus on suurin ja ylläpitää tätä tilannetta tai luoda uusia kosteikkoja muusta toiminnasta vapautuneille alueille kuten entisille turvetuotantoalueille.

15.4.2016

Siikalahti on Etelä-Karjalan luonnon monimuotoisuuden kannalta keskeisiä alueita. Viimeisien vuosikymmenien aikana myös muiden Parikkalan seudun lintuvesien merkitys on kasvanut, kun Pohjois-Venäjällä pesivät hanhet ovat alkaneet käyttää lintuvesiä ja niitä ympäröiviä peltoja kevään-sykyin ruokailu- ja levähtämialueinaan. Näitä alueita on Siikalahden lisäksi Pien Rautjärven Honkakylänlahti, Tarassiinlahti ja Pohjanranta, Jyrkilänliete, Simpelejärven Rautalahti sekä Suuri Rautjärvi. Nämä lintukosteikot ovat tärkeitä etenkin joutsenten, valkoposkihanhiin ja metsähanhiin muuton välietappeja ja siten kansainvälisesti merkittäviä.

Koko kaakkoinen Suomi Pohjois-Karjalan eteläosista, Etelä-Karjala kautta ja Kymenlaaksoon ovat nykyisin merkittäviä isojen vesilintujen muuton aikaisia ruokailu- ja levähdysalueita. Keskiössä on kuitenkin Konnunsuon laaja peltoalue Lappeenrannan Joutsenossa, jossa on arvioitu parhaimmillaan oleskelleen noin 100 000 hanhea ja joutsenta yhden päivän aikana. Suurien lintumäärien lisäksi alueella nähdään paljon harvinaisuuksia etenkin lämpimien kaakkoisvirtausten aikana.

Edellä kuvattuun viitaten Etelä-Karjalan liitto ehdottaa seuraavia toimenpiteitä:

Ehdotus 1.: Käsitellään kaikkia Parikkalan seudun lintuvesiä yhtenä kokonaisuutena. Niiden eliölajiston monipuolisuuden sekä sen merkityksen vuoksi, mikä niillä on lintujen muutonaikaisina ruokailualueina, koko alue tulisi saada Ramsar-sopimuksen piiriin.

Ehdotus 2.: Rakennetaan tekokosteikko turvetuotannosta poistuneille valtion omistamille maille ja entistetään ojitetut valtion suoalueet.

Etelä-Karjalan liitto pitää Ramsar-kosteikkotoimintaohjelmaa perusteellisena asiakirjana ja sen tavoitteita kannatettavina.

Matti Viialainen
maakuntajohtaja

Arto Hämäläinen
Ympäristöpäällikkö